

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Governatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

§. 16. Mechtildis & fratris eius, regiæ sobolis, ammiranda studia
paupertatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

tauerunt. Inter alia mira, quæ mortem
eius sunt secuta, fuit, quòd parentes eius ita
commoti sint filij exemplo, vt & ipsi, spre-
tis rebus omnibus, mundo nuncium remi-
serint, & pater quidem in Ordinem Domi-
nicorum, mater autem Cistertiensium,
vno tempore, intrantes docuerint, virtu-
tem non tantùm à parentibus in filios, sed
etiam à filijs in parentes posse propagari.

§. XVI.

*Mechtildis & fratris eius, regia sobolis, admi-
randa studia paupertatis.*

Prætermiſſis alijs numero carentibus,
agmen claudant, qui sanguine regio, ætate
iuuenili, virtute plus quàm heroica admo-
dum clari, meritò alios rapere poſſunt ad
imitationem, contemptumquæ diuitiarum,
& amorem paupertatis. Mechtildis filia
regis Scotiæ quatuor fratres numerauit, è
quibus vnus Dux, alter Comes, tertius Ar-
chiepiſcopus, omnes diuitijs abundantes,
quibus tamen inopiam ſponte antepoſue-
runt. Nam Dux, Chriſti imitandi amore,
vxore relicta, ſpretiſquæ Mundi illecebris,
pauperrimus exulauit. Comes ſæculari
pompe vitam eremiſticam prætulit. Archi-
epiſcopus, depoſita mitra, atque regimine

abdi-

Bapt. Ful-
goſ. lib. 4.
cap. 4. &
Thom.
Cantipt.
lib. 2.
Apum. c.
10. §. 3.
& ſeqq.

abdicato, in religionem Cisterciensem se abdidit, omnes pauperiem, quam alij fugiunt, sectantes. Quartus superfuit, natu minimus, nomine Alexander, sedecim annorum adolescens, hunc pater sceptro destinavit, regniq; fecit successorem. Virgo viginti tunc annorum erat Mechtildis soror eius, quæ fratrem ita est affata. *Alexander, frater charissime, quid nunc ages? Fratres tui maiores natu mundum terramq; deseruerunt, ut calum acquirerent: regnum spreverunt mortale, ut regna perpetua possiderent. Tibi ergo soli regnum relictum est, pro quo es & caelestem gloriam, & animam perditurus. Bona indoles non indiget multis verbis. Dictum igitur hoc vnicū ita Alexandro adolescenti altè in pectus descendit, ut totus in lachrymas resolutus, videretur utiq; pluris facere regni caelestis, quàm terreni jacturam. Neq; distulit deliberationem, sed cum gemitu exclamans: *Heu, inquebat, soror, quid mihi prodest, si non tantum regnum, sed etiam uniuersum mundum lucrer, anima verò mea detrimentum patiar? Quid consilij mihi das? En paratum habes, quidquid suaseris, exequi, & facere, quidquid iusseris. Inter duo regna, unum breue est, alterum aeternum; unum**

mille

mille casibus obnoxium, alterum securum; inter
 duas coronas, una est spinis curisq; suffulta, al-
 tera sine solitudine amissionis. Video utram-
 que difficulter simul teneri; amens sum, si am-
 bigo, utra pra altera sit relinquenda. Iuniores
 me fratres mei natu maiores docuerunt, quid
 sit eligendum. Calum ipsi cum paupertate eleg-
 runt; ego cum terris & diuitijs infernum habi-
 bo? Itane ludemus, ut illi Prometheus, ego Epi-
 metheum agam? Non ita erit: omnia perdam,
 ne animam perdam. Duc, soror, quocumque
 vis. In ignotas terras si duxeris, ibo: si duxeris
 in seruitutē, ibo: ibo si duxeris in solitudinem:
 ibo, si duxeris in horridos montes: in Caucasum
 ibo, si duxeris, dummodo ad Deum ducas. Hac,
 & plura talia, quæ mentis calor suggestit,
 adolescens sorori respondit. Quæ fraterno
 consensu gauisa, mutatis vestibibus, ne no-
 scerentur, è paterna domo, comitante Ale-
 xandro, profugit, longeque, ne quæri pos-
 sent, recessit. Forte facinus, & rarum, Nam
 è regia domo, ad rusticos lares descende-
 runt puer & puella regia; & seruituti gra-
 uissimæ se ultro addixerunt, qui imperare
 potuissent. Ibi Alexander assuevit, illam
 manum, quæ sceptro destinata fuerat, vac-
 cis mulgendis admouere; factus casearius,

ex regnatore populorum. Quia tamen quò
temotiores essent à patria, eò se putarunt
fore tutiores, inde in Galliam profecti sunt,
delatique ad Fonij canobium, vbi Cisterci-
enses Religiosi Deum colunt. Ibi itidem
Alexander mulgendis vaccis se addixit,
caseisque figurandis. In qua re operam
suam ita Religiosis probavit, vti cum intra
claustrum reciperent, atque in eorum fra-
trum numerum ascriberent, quos *Conuersos*
vocant, eadem, quæ priùs, vilissima quæ-
que munia subiturum. Soror, quæ iam se-
cura in statione videbat fratrem suum esse,
ita eum allocuta est. Magna, ô frater, ob
diuitias, patriam, & parentes relictos,
præmia nos in cælo manent; sed ea miris-
modis cumulabimus, si etiam nos ipsos sepa-
remus, atque etiam hoc solatio, quod ex
mutuo aspectu, & conuersatione capimus,
ad tempus, priuemus, donec in cælo, cum
inennarrabili voluptate mentis, nos æter-
nùm intueamur. Deseramus ergo etiam flu-
xum hoc gaudium, cum spe retributionis,
quod sine mercede, & maiore cum luctu
mors auferet. Dicitur non potest, quantum
hic sermo certamen, in Alexandri animo
excitârit. Amabat sororem suam supra om-

ne crea-

ne creatum, quod amari potest. In illa habebat ducem, in illa magistram, in illa exemplum vitæ suæ. Hanc deserere, grauius ducebat omnibus, quæ hucusq; deseruerat. Sed tamen dux erat, cuius sequendum consilium; magistra erat, cui parendum; exemplum erat, cui nisi se accommodaret, videbat turpe esse, à femina in huius facinoris palæstra superari. Pudebat vinci, pigebat vincere. Ligabat hinc amor, inde pudor stimulabat. *Tu non poteris*, inquebat, *quæ ista? An verò ista in semet ipsa potest, ac non in Domino Deo suo?* Erubescibat igitur, & irascebatur sibi, & tamen ita commouebatur, vt fletu vberimè prorumpente, vel inuita carne; animo imperaret, sororiq; manus daret ac valediceret, iam totus sui, immo Dei. Ita duæ coniunctissimæ mentes à se, ad Christum discesserunt. Et Mechtildis quidem, nouem inde milliaribus abiit, ad villam, quæ Lapion appellatur. Quo in loco, non pauperrima tantùm erat, sed quoddam verissimum Archetypon paupertatis. Pro palatio, habitabat sub tecto ex asscribus tumultuariè constructo. Dixisses, auferem ibi, non hominem stabulari; ita humilia & angusta erant omnia, ac ventis per-

S. August.
lib. 8.
Confess.
c. 11.

tia. Neque rogata, neque coacta vel munus, vel stipem admittebat; solo manuum labore victitans, more eremicularum. Quin neque cum ceteris egenis, per æstatem, spicas colligere contendebat; sed ea dumtaxat collegit, quæ è diripientium manibus ceciderunt. Cùm dormiret, vix quidquam corpori substratum habebat, & quia defuit, quò caput reclinaret, membra omnia æquata iacebant. Neque tantùm prolixissimas preces ad Deum fundebat genibus callosis incumbens, sed ipsum quoque cibum potumque hoc situ capiebat. Denique inter orandum sæpenumero ita sensibus abrepta fuit, vt neque micantia celo fulgetra cerneret, neque tonitrua metuendum in modum boantia exaudiret. Ita cùm diu vitam traduxisset, tandem nouem annis ante obitum à militibus, qui eam in Scotia viderant, agnita in fugam se coniecisset, nisi vñ retenta fuisset, virgo ante, & post mortem miraculis clara. Quamquam tota illius vita fuit miraculosa. Certè prodigium fuit, puellam sanguinis regij, in gynæcèo delicatissimè educatam, tantam paupertatis amatricem esse potuisse. Quod prodigium etiam in fratre eius Alexandro eluxit. Nam
quis

quis fuerit ille bubsequa, illud quoque ma-
 nifestatum fuit, dolente licet ipso. Ven-
 tum exierat Dominus Hugo de Rumenni,
 vir primæ nobilitatis. Ibi aprum immani
 magnitudinis canes excitauerunt, cepe-
 runtque in campum prodire, eò, vbi Ale-
 xander armenta pascebat. Iam lassatus ap-
 stabat, iam præliabatur; & Hugo ex equo
 descendens, stricto mucrone aduolabat, le-
 thalem ei plagam impositurus; sed vbi eius
 truculentiam vidit, formidine horrescenti
 propiùs accedere non est ausus. Quod vbi
 de propinquo vidit Alexander, extemplo
 accurrit, extortoque è manibus eius ferro,
 magna generositate bestiam aggressus in-
 terfecit. Ea humi strata, Nobilis in oscula
 Fratris Alexandri ruit, eiusque animos ad-
 mirans dixit: Vndecumque veneris, neque
 vaccarum te custodem, neque in pago na-
 tum, aut rustici filium esse mihi vquam-
 persuadebis. Inde suspicio nata, inde mul-
 tiplices coniecturæ ortæ. Quæ Priori illius
 causam dederunt, eum postea morti pro-
 pinquū obtestandi, & obedientiæ vinculo
 constringendi, vt ediceret, vnde, & quif-
 nam esset. Hac vi adactus prodidit, scilicet
 Mechtildis de Lapione (quæ iam antea in-
 noque-

notuerat, vt dixi) germanum fratrem, regis autē Scotiæ filium esse. Tunc demum patuit, paupertatis amorem, auro, gazis, regnis esse potiozem. Tunc eum non iam Bootem, sed verum cælitum vniuersi nuncupauerunt. Quamprimùm enim ex vita excessit, omnes eum pro Sancto coluerunt. Inter quos monachus quidam præcordijs periculosè vlcerosus, ad tumulum eius sanitatem cùm flagitaret, tunc enimuero apparuit, ad quas vlronei pauperes diuitias, & ad quantam in cælo gloriam euehantur. Nam ita precanti se se clarissima in luce, sole ipso splendentior præbuit visendum Alexander, duplici corona insignis, quarum vnā in capite, alteram in manu ferebat. Non potuit facere monachus, quin interrogaret, quid significaret geminata corona. Cui Alexander, Corona, aiebat, capiti meo imposita, coronam indicat, quam communem cum Sanctis accepi: altera corona, quam in manu gero, illam coronam gloriamque tibi ostendit, qua decoratus sum, ob regiam coronam, quam pro Christo deserui contempsique, ô quanto fœnore, quantaque compensatione! Hæc ceteris nuncia, vt discant me imitari, & terrenis

Dd cælestia

cælestia anteferre, qui ne putent, te somniasse, ecce, quod petieras, impetrasti. Ex hac hora enim sanus eris.

§. XVII.

Varijs modis homines imitari posse exempla pauperum Christi.

Dixit hæc Alexander, & qui sanitati fuerat restitutus, alijs narrauit: illi, qui eodem tempore se vixisse testantur, posteritati commendarunt, vt & exemplum & premium pretiumq; paupertatis à quatuor regijs prolibus disceremus. O quàm magna virtus est, posse coronas abijcere, sceptras contemnere, purpuras deponere, in cenobijs, inter infimos, inter pecudes laborare! Hi sunt, qui Mundo ignoti, Sanctis nobiles, Deo chari, de stabulis transeunt ad duplicem coronam, præ Principibus, præ Regibus, præ ipsis Imperatoribus in cælo triumphaturi. Liceat mihi igitur cum S. Hieronymo Lectorem alloqui ac dicere: *Sequitare vestigia eorum, quos sacerdotium & humiliores facit, & pauperes: aut si perfecta desideras: exi cum Abraham de patria & cognatione tua, & perge quò nescis. Si habes substantiam, vende & da pauperibus: si non habes, grandi onere liberatus es: nudum Christum nu-*

S. Hieronym. ep. 4. ad Rusticum,